

DOSYA:
FARKLI
KAYDET:
DİJİTAL ARŞİV
VE MİMARLIK

DAP STUDIO,
MİLANO

ANMA:
ATILLA YÜCEL

YOO MİMARLIK,
İSTANBUL

CAAT STUDIO,
TAHRAN

THE IMPRINT

SPACE
GRAPH

PAVILHÃO
DO ATLÂNTICO

İçindekiler

325

Kasım 2018

Atilla Yücel
40.

YTONG
Yönetim Merkezi
53.

6 Öngörünüm
**Japon ve Türk Salatalık Turşuları:
Toplumsal ve Hatta Mimari Bir
Karşılaştırma**

8 Haber / Ürün

16 Haber / Sanat

20 Haber / Mimarlık

24 Gündem / Sanat
**Her Şey Bağlantılı:
Sanat ve Kompo**

27 Gündem / Sanat
“A Balancing Act”

30 Gündem / Sergi
**Huzursuz Zamanlar:
Almanya’da Arkeoloji**

33 Gündem / Mimarlık
“Le Corbusier Sahilde”

34 Gündem / Kent
“Public Luxury”

37 Gündem / Mimarlık
**Kral II. Ludwig Döneminde Mimarlık:
Saraylar ve Fabrikalar**

40 Anma
**Atilla Yücel
(1942-2018)**

48 Söyleşi
**Atilla Yücel - Uğur Tanyeli
“Turgut Cansever:
Düşünce Adamı ve Mimar”**

4 Nisan-26 Ağustos 2007 tarihleri arasında Garanti Galerisi ve Osmanlı Bankası Müzesi’nde “Turgut Cansever: Düşünce Adamı ve Mimar” başlıklı bir çifte sergi gerçekleştirilmiş, bir de kitap yayınlanmıştı. Serginin küratörleri Atilla Yücel ile Uğur Tanyeli bu amaçla, sergi mekanında sürekli gösterimde olan bir de sohbet yaptılar. Geçen ay Atilla Yücel’i yitirince bu konuşmanın metnini bir kez daha yayınlamayı düşündük.

53 Mimarlık
YTONG Yönetim Merkezi
Ytong’un İstanbul, Maltepe’deki yeni genel merkezi A4 Mimarlık tarafından tasarlandı. Saydam, açık, yalın kavramlarını tasarımın merkezine yerleştiren bir çalışma bu.

56 Mimarlık
**MVRDV Seul’de:
“The Imprint”**
Hollandalı mimarlık grubu MVRDV,

ARREDAMENTO
MİMARLIK

YAYIN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Banu BİNAT
Yayın Koordinatörü
Uğur TANYELİ
İletişim Koordinatörü
Neslihan ŞİK

Editör
Sibel SENYÜCEL
Yardımcı Editör
K. Bilge ERDEM
Neslihan İMAMOĞLU
Grafik Uygulama
Gül DÖNMEZ

İletişim ve Reklam
Müşteri İlişkileri Yönetmeni
Teoman COŞKUN

Müşteri Temsilcisi
Ayşegül TUĞTEPE

ISSN 2536-4952
Sayı 325 Kasım 2018
Fiyatı 17 TL (KDV dahil)
Ulusal Süreli Yayın
Aylık Mimarlık ve Tasarım Kültürü Dergisi

teoman@binatdanismanlik.com
Tel: 0212 259 90 79

"The Imprint"
56.

DAP
studio
60.

Dosya 70.

YOO Mimarlık
89.

CAAT
Studio
98.

Mimari Temsilin
Karakterini Dönüştürmek
104.

"Pavilhão do Atlântico"
108.

Seul'ün Incheon Havaalanı yakınında sanat ve eğlence merkezi "The Imprint" in yapımını tamamladı. Projede mimarlar işverenin iki çelişik beklentisine yanıt vermek için penceresiz tasarladıkları kütleleri kompleksin kalanına entegre etmeyi deniyorlar.

60 Mimar
DAP studio
Milano, İtalya

Elena Sacco ve Paolo Danelli'nin yürütücülüğündeki DAP studio, tasarımsal etkinliğini Città Studi'de konumlanan ofisinde özel ve kamusal projelerin yanısıra ulusal ve uluslararası yarışmalarla sürdürüyor. Grubun çoğu Kuzey İtalya'da hayata geçen projelerinden yakın tarihli dördü...

70 Dosya
Farklı Kaydet:
Dijital Olarak Üretilmiş Mimari İçeriklerin Arşivlenmesi

1980'lerden bu yana mimari proje üretimi ağırlıklı olarak bilgisayar ortamında gerçekleşiyor. Bir dönem, bu durumun mimarlığı nasıl etkilediği ya da dönüştürdüğü farklı açılardan tartışılan bir konuyken, mesele bugün eski pırılığını yitirmiş görünüyor. Diğer yandan bilgisayarlar, mekan yaratmanın aracı

ya da ortağı olmanın ötesinde, neredeyse mekanın kendisi olmaya kadar vardırırdı işi. Mimari proje üretimini hızlandıran, ölçeğini değiştiren, görece olarak kolaylaştıran bu durum fikrin ve temsil sistemlerinin zenginleşmesi gibi sayısız olumlu sonuca rağmen, hala türlü bilinmezlikler içeriyor. Melis Cankara'nın konuk editörlüğünde hazırlanan dosya Ann Baird Whiteside, Aliza Leventhal, Pinar Sezginalp, Yasemin Türkyılmaz-van der Velden ve Tayfun Gürkaş'ın katkılarına yer veriyor.

89 İç Mekan
YOO Mimarlık
Özarp, Özkan, Yıldız, Buyurgan
Mimarlar Alparslan Özarp, Orçun Özkan ve Alptekin Yıldız tarafından kurulan YOO Mimarlık, İstanbul başta olmak üzere dünyanın pek çok noktasında mimari tasarım ve iç mimari projeleri gerçekleştirdi. 2014 yılında aralarına mimar Mete Buyurgan katıldı. Ofisin 2015-2018 aralığında hayata geçen dört projesini mimarları anlatıyor.

98 Mimarlık
CAAT Studio: Tahran
CAAT Studio, İranlı mimar Mahdi Kamboozia tarafından Tahran'da kuruldu. Kamboozia ekibiyle birlikte, stüdyonun kurulduğu 2011 yılından bu yana mimari

tasarım ve uygulama alanında yüzü geleceğe dönük bir üretim yapıyor.

104 Düşünce
Mimari Temsilin Karakterini Dönüştürmek

Dilek Öztürk ve Şebnem Yalınay Çinici, Alper Derinboğaz'ın İstanbul Kültür Sanat Vakfı 4. İstanbul Tasarım Bienali'ne paralel olarak Versus Art Project'te gerçekleştirdiği "Space Graph" sergisini tartışıyor.

108 Mimarlık
"Pavilhão do Atlântico"
Valdemar Coutinho Arquitectos
Pavilhão do Atlântico, Portekiz'in kuzeyinde Viana do Castelo'da hayata geçen bir spor yapısı. 2001 yılından bu yana kendi stüdyosunda proje üreten Portekizli mimar Valdemar Coutinho'nun tasarımı.

112 Yayın
Mütereddit Modernler: Dünyada ve Türkiye'de Mimar İdeologlar
Schmitthenner, Pikionis, Fathy, Eldem, Correa;
Bugünün Türkiyesi'nde Mimarlık?; Pekin'de Mavi Bir Gökyüzü: Çin'in Büyüyen Ekonomisi ve Çevre Sorunları.

Yayın Kurulu
Prof.Dr. Ali Cengizkan (TED Üniversitesi)
Prof.Dr. Arzu Erdem (Kadir Has Üniversitesi)
Prof.Dr. Arda İncoğlu (MEF Üniversitesi)
Prof.Dr. Ayşen Savaş (ODTÜ)
Prof.Dr. Ayşe Şentürer (İTÜ)
Prof.Dr. Uğur Tanyeli (İstanbul Şehir Üniversitesi)
Prof.Dr. Ahmet Tercan (MSGSÜ)

Dergi Konsept Tasarımı
Emre ÇIKINOĞLU, BEK Tasarım
Kapak Tasarımı
Bülent ERKMEN
Kapak Prodüksiyon
BEK Tasarım
Kapak Fotoğrafı
Serdar TANYELİ
Kapak Uygulama
Barış AKKURT, BEK Tasarım

Baskı: 12.matbaa
Nato Caddesi 14/1 Seyrantepe
Kağıthane / İSTANBUL
Tel: 0212 281 25 80
Sertifika No: 33094
Yönetim: Binat İletişim & Danışmanlık
Barbaros Bulvarı, Dörtüzlü Çeşme Sokak,
Güneş Apartmanı, No:2 D:7 Kat:6 34353
Beşiktaş / İSTANBUL
Telefon: +90 212 259 90 79
E-posta: info@binatdanismanlik.com

Abonelik ve Dağıtım
Sinem YILMAZ
abone@binatdanismanlik.com
Tel: 0212 259 90 79
www.arredamentomimarlik.com
www.binatdanismanlik.com

Arredamento Mimarlık Dergisi'nde yayımlanan yazılardan alıntı yapmak kaynak belirtmek koşuluyla serbesttir. Yazılardaki düşünceler yazarlarına ait olup Arredamento Mimarlık Dergisi'ni bağlamaz. Reklamlar reklam verenin sorumluluğundadır. Arredamento Mimarlık Dergisi reklamlarda verilen bilgilerden dolayı sorumlu tutulamaz.

Mimari Temsilin Karakterini Dönüştürmek

Dilek Öztürk ve Şebnem Yalınay Çinici, mekanın temelini oluşturan mimarlığın, sosyal ve pozitif bilimler üzerinden yorumlanması ve günümüzün değişken parametreleri ile sanat zemininde sergilenmesini mimar Alper Derinboğaz'ın İstanbul Kültür Sanat Vakfı 4. İstanbul Tasarım Bienali'ne paralel olarak Versus Art Project'te gerçekleştirdiği "Space Graph" sergisi üzerinden tartışıyor.

Performans Zemininde Mimarlık

Dilek Öztürk ■ Antik Yunan'daki Zaman Tanrısı Chronos, evreni Zeus'tan da önce yönetmiştir. Tahtını kendisinden alacakları endişesiyle doğan tüm çocuklarını yutan Zaman Tanrısı, Rhea'nın kurtardığı oğlu Zeus tarafından yıllarca hapis tutulduktan sonra serbest bırakılmış ve kutsal ölüler adasına hakim olmuştur.

Zamanın tehditleri yutması, alıkoyulması ve bitişe hakim olmasını; bugün içinde

yaşadığımız dünyanın gerçeklikleri ve güncel yaratıcı pratiklerin bu gerçeklikleri yorumlama potansiyelleri bağlamında inceleyebiliriz.

Zamanla yüzleşme serüvenimizde, zamanın yan etkilerini bu yorumlar için kullanmak önem kazanıyor. Yani; süreç, hafıza, hareket, an, hız ve tekrar. Günümüzü kavrayıp ifade edebilmek için zamanın bu ajanları üzerine çeşitli değişkenler ekliyoruz. Eklediğimiz değişkenler her defasında algıladığımız zamanı dönüştürüyor.

Zaman her ne kadar bizi kendi akışında taşıyor olsa da bizden bağımsız bir şekilde varoluyor. Bir yandan, içinde birden çok

Fotoğraflar: Kayhan Kaygusuz

varoluş imkanı barındıran kişisel bir deneyime dönüşüyor hepimiz için. Güncel tasarım tartışmasında deneyim tasarımı olarak tercüme edebileceğimiz bu durum; zamanın ajanlarını biraraya getirip, bir daha aynı yer ve anda varolamayacak subjektif gerçeklikler tasarlıyor. Varolma ve varetme deneyimleri zamanın farklı ekseninde yeniden tasarlanıyor.

Modern psikoloji ise zamanı sezgilerimizin bir formu olarak tanımlıyor. Zaman, kavrayamadığımız ama hiç kuşkusuz varolan, varlığından şüphe duymadığımız bir kavram. Etienne Klein'in tarif ettiği gibi, herkesin hakkında konuştuğu ama kimsenin görmediği, dokunamadığı bir şey.

Chronos'a dönerek şunu sorabiliriz: Zaman, içinde yaşadığımız evrenin önüne mi geçti? Zamanın akışına kapılmaktan öte, zamanın akışını dönüştürmede bugün nasıl misyonlar üstleniyoruz?

Zamana karşı koymaya çalışan, zamansızlıkla derdi olan mimarlık pratiğinin aktarımı için; bugünün ve geleceğin mimarlık yapma biçimlerini tartışmaya açan zeminler oluşturma ve bu zeminlere katkıda bulunma arayışındayız.

Mimarlık üretiminin farklı bilimler ve disiplinlerdeki boyutları ile birlikte ele alınarak kişisel ifade ürünü olarak bir deneme alanına dönüşmesini; mimar Alper Derinboğaz, İstanbul Kültür Sanat Vakfı 4. İstanbul Tasarım Bienali'ne paralel olarak Versus Art Project'te 19 Eylül-13 Ekim 2018 tarihleri arasında gerçekleştirdiği "Space Graph" sergisi ile tartışmaya açtı¹. Mimarlık pratiğinin, sanatı temsil eden galeri zeminindeki işçisi bugünün yaratıcı üretiminin çeşitlenmesini okuyabilmek adına bize bir fırsat veriyor. "Space Graph", üretim mekanının, yani stüdyonun dokümantasyonunu, mimarlığı güncel bilim teorileri çevresinde, zaman-mekan bütünlüğü kapsamında değerlendiren insan - doğa - yapay zeka arasındaki ilişkiler üzerinden yeni bir mimarlık ve düşünme biçimi tasarlamayı inceliyor.

Araştırma, tasarım ve üretim süreçlerini açmak ve paylaşmak, bugün mimarlık yapma biçimlerimizi kavramak adına oldukça önemli. Mimarlık sergisi de bu bağlamda zaman kavramını lineer düzleminden alıp şeffaf bir laboratuvar alanına dönüştüren bir yöntem halini alıyor. Zamanı mekana taşıyan bir aracı oluyor.

Mimarlık pratiklerinde "stüdyoyu açmak" adına birçok farklı formatta çalışma gözlemliyoruz. Rem Koolhaas *S, M, L, XL* ile aslında bağlantılar açığa çıkardığını, bu bağlamda da kendisinin arka planda kalıp izleyicinin keşfetmesini tercih ettiğini söylüyor². 20 yıllık bir üretim sürecinin çıktısı olan bu kitap, o dönemin küreselleşmeyi tetikleyen pazar ekonomisi yaratan mimarlığını yansıtan bir kaynaktı. Ofis topografyasını kavramak üzerine yola çıkan OMA, "catalog of things" (nesnelerin kataloğu) olarak ifade edebileceğimiz bir üretimden öteye geçemedi. "Internet of things"ın (nesnelerin interneti) de ötesinde "internet of everything" (her şeyin interneti) ile bağdaştırabileceğimiz bugün ise; insanın, insandan üstün bir teknoloji ürettiği gerçeklik çerçevesinde çağdaş mimarlığı yorumlama şekillerimizi konuşabilmeliyiz.

"Space Graph" sergisinde; sürecin farklı mecralar aracılığı ile somutlaşması, hatta heykelleşmesi üzerine bütüncül ve sürekli bir doku gözlemledik. Bu sürekliliği; mimarın daha önceki çalışmalarında odaklandığı gelecek ekseninde alternatif yaşam ve mimarlık yapma biçimleri, dijital teknolojiler ile iletişimin ulaştığı hafiflik seviyesinin mimarlığa tercüme

Fotografılar: Kayhan Kaygusuz

yöntemleri şeklinde de izleyebiliyoruz. Bu süreç, Derinboğaz'ın kendi zamanının mimarlığını kavrayıp bugünün ve geleceğin mimarlık tartışmasında değer yaratma çabası etrafında şekilleniyor.

Mimarlığın sergilenme peyzajlarında; mimari temsilin karakterini değiştirmek, bozmak günümüzde önemli yaklaşımlardan birini tarifliyor: "Disruptive thinking". Yani yıkıcı yapıcılık.

Geçtiğimiz yüzyılda "mimarı tarafından inşa edilen yapı" ifadesi kullanılıyordu. Eser, onu inşa eden mimar aracılığı ile tanımlanıyordu ve bu şekilde dile aktarılıyordu. Bu aktarımın, sergiler ve farklı temsil peyzajları ile *disruptive* bir anlatımla "Yeni mimarlığı/mimarı inşa eden eser" kavramına dönüşebilme

potansiyelinin yüksek olduğuna inanıyorum.

Bugünün mimarlık üretimi tarifini yapmaya çalışırken "Call for Ideas: Marschitect 2018 Architecture Competition" başlıklı bir haber önümde duruyor³ ve bu tarifi ucunun hepimiz tarafından açık bırakılmasının daha sağlıklı olacağını düşünüyorum.

Mars'ı düşünme sebebimizi dünya gezegeni üzerinde en çok manipülatif etki bırakan canlı türü olarak varlığımızı devam ettirmemize bağlıyorum. Antroposen olarak adlandırdığımız bu çağda, küresel jeolojide önemli değişikliklere sebep olduk. Bu bağlamda zamanın ajanlarını -yani belleği, hafızayı- manipüle ediyoruz. Bu manipülasyon, bizi üzerinde yaşadığımız evrende mekan ve

zaman kavramlarını yeniden düşünmeye teşvik ediyor.

Pozitif bilimlerin dünyayı ele aldığı biçimde mimarlığı da zaman-mekan bütünlüğü çerçevesinde inceleyen Derinboğaz'ın, aynı zamanda olası bir geleceğin hafızasını tuttuğunu söyleyebiliriz. Sergi, antroposen çağa, canlı ve yapay doğanın mekan üretme yetenekleri üzerinden bir eleştiri getiriyor. Sergide yer alan endüstriyel robotik kol, günümüzde insanın kendinden daha üstün olduğunu varsayarak yarattığı bir endüstri ürününü simgeliyor. Bu kolun yörünge yaratma mekanizması, insan ile karşılaştığında kurduğu diyaloglar üzerinden birden fazla varoluş imkanını sergileyen bir performansa dönüşüyor. Bu performansın temsil ettiği sanat zemini, bizi hem evren hem de doğaya bağlayan, insan etkileşimini tetikleyen bir katalizör. Özgürleştiren bir zemin. Kişiselliği odağına alan ama bir o kadar da kolektif hafızadan beslenen bir deney alanı.

■ Dilek Öztürk, Editör & Akademisyen; *in-between.online* & *İstanbul Bilgi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi*

Notlar:

- 1 Sergi Efe Mert Kaya, Maurizio Bruggati, Şevki Topçu, Ali Gürevin, Dilek Öztürk, Gökalp Kanatsız ve Ali Emren Karaçalı'nın işbirliğiyle hazırlandı.
- 2 OMA, Rem Koolhaas, Bruce Mau, *S, M, L, XL*, The Monacelli Press, New York, Londra, 1995.
- 3 "Call for Ideas: Marschitect 2018 Architecture Competition", *ArchDaily*, 16 Mayıs 2018: [https://www.archdaily.com/894640/call-for-ideas-marschitect-2018-architecture-competition].

Fotoğraf: GPOD Production

Space Graph: Mimarlık, Temsil Edilemeyen ve Başka Bir Bilgi Alanı

Şebnem Yalınay Çinici ■ Alper Derinboğaz'ın, Versus Art Project'de yer alan "Space Graph" sergisi mimarlık üzerine birkaç noktadan bizleri düşündürmeye devam etmekte: İlki, mimarlığın teknolojik olanaklarla gelişmekte olan temsiliyet ortamlarındaki tasarım-mekan ilişkisi; ikincisi, her an değişime açık, akışkan, temsil edilmesi kolay olmayanın, teknolojik olarak güçlenmiş bu ortamlarda nasıl ifade bulabildiği; üçüncüsü, mimarlığın teknoloji ile ilişkisinde ortaya çıkan tasarım-üretim iççeliği; ve son olarak tasarım+üretim yoluyla yapılan araştırma ile açığa çıkan bilginin farklılaşan alanı.

Mekana ve mimarlığa dair düşüncelerin ilk açığa çıkma mecrası olarak temsiliyet ortamları 20. yüzyıl boyunca önemli bir icra alanı da olmuştur. Mimarlığı vareden mekansal etkinin, yapının tektonik ve fiziksel varoluşu kadar, temsiliyet ortamında da aynı güçte çıktığı Durumculuk, bu akımla önemli figürü Constant Nieuwenhuys'un 1959-1974

arasında sadece maket ve çizimlerle ortaya koyduğu "New Babylon" projesiyle literatürde yerini almıştır. Mimari ve mekansal olanaklara dair özgün düşünce ve niteliklerin temsiliyet ortamlarında da ortaya çıkabileceği; bu ortamlar aracılığıyla ortaya konan mekansal düşüncelerin, kesinlikle mimarlık olduğu ortak görüşü "New Babylon" ile netlik kazanmaya başlamıştır. Dolayısıyla, "Space Graph" sergisi ile ilişkide "New Babylon"u tekrar hatırlamak şu açıdan anlamlı olabilir: "New Babylon"da öngörülen kullanıcının istek ve ihtiyaçlarına göre kendini değiştirip dönüştürme kapasitesindeki mekan düşüncesinin, sabitleyen/resmeden bir temsiliyet anlayışı ötesinde sürdürülmesi için bir deneme alanı olarak görebiliriz "Space Graph" sergisi ile yapılan çalışmaları. Sergiye adına veren çalışma bir robot kolunun tanımlı bir algoritmaya göre hareketinin izlerini takip etmekte ve hareketin izdüşümünü farklı bir zaman-mekan olasılığı olarak sunmaktadır. Alper Derinboğaz'ın Refik Anadol ile gerçekleştirdiği "Pasaj" çalışması ise sergide konu edinilen zaman ve mekan iççeliğini/sürekliliğini yapılan bir modelleme üzerinden VR gözlüklerle içinde görsel olarak dolaşarak deneyimleme fırsatı vermekte. "Plates" ise tasarım nesnesini çoklu ve değişebilir halleriyle düşünebilme ortamının fiziksel ürünlerini plakalar olarak sunmakta. Sergiyi, tek haliyle anlatılması mümkün olmayan, değişken haldeki mekansal olanakların hem kendi akışkanlığı içinde hem de pek

çok farklı haliyle görselleştirilebildiği ve üretilebildiği bir teknolojik deneyim alanı olarak değerlendirmek mümkün.

Üst-uç (*high-end*) teknolojiler ile ilişkide mimarlığa ve mimari tasarıma dair böyle bir deney ve deneyim alanı üzerinden düşünmeye devam ettiğimizde tasarım yoluyla yapılan araştırmanın farklılaşan bilgiyi açığa çıkarma alanı da tekrar tartışmaya açılmakta. Bu noktada, önümüze açılan sorular sanırım şunlar da olmaya başlıyor: Teknolojik olanakların güçlendiği günümüzde, tasarım ve üretim yoluyla araştırma pratikleri mimarlık için nasıl farklı mekansal imkanlar sunmaktadır? Bu mecca içindeki mekansal araştırmalar kendi kapalı dünyasını kurma riskini taşıyor mu? Mimarlığa dair öte/ileri olasılıklar araştırılırken doğrudan yaşamımıza etki edecek sonuçlara yönelik kanallar nasıl açılabilir?

Bu ve benzeri soruları sordurmaya devam ettirebilmek "Space Graph" sergisinin fazla dile getirmeden hedeflediği bir durum ve güçlü motivasyonlarından da biri mutlaka... ■ **Şebnem Yalınay Çinici**, Prof. Dr.; İstanbul Bilgi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölüm Başkanı